

Czétényi Piroska

MÉK Műemlékvédelmi és Restaurátori Tagozat

Tárgy: Budapest V. kerület Világörökségi védelem alatt álló területen a Bécsi utca átépítése, öt épület lebontásával a Deák Ferenc utca – Kristóf tér között a Duna-part panorámáját erőteljesen megváltoztató ingatlanfejlesztési projekt érdekében. Terv: Foster + Partners elvi bontási és építési engedélyezési terve.

MŰEMLÉKI SZAKVÉLEMÉNY VILÁGÖRÖKSÉGI TERÜLETEN BONTÁSI ÉS ÉPÍTÉSI PROJEKT ELVI ENGEDÉLYEZÉSI TERVÉRŐL. BUDAPEST, BELVÁROS-LIPÓTVÁROS, BÉCSI UTCA, TERVEZŐ: FOSTER + PARTNERS, BERUHÁZÓ: CSIPAK AQUISITIONS.

A Magyar Állam 1985-ben írta alá a Világörökség Egyezményt és vállalta az azzal járó kötelezettségek betartását a védett területnek mint kiemelkedő egyetemes értéknek a megőrzését. Az Egyezményben részes minden Állam vállalja, hogy nem fogantat semmilyen olyan intézkedést, mely közvetve, vagy közvetlenül károkat okozhat a kulturális és természeti örökségben. (6.cikk, 3. MNK Elnöki Tanácsának 1985.évi 21. tvr.)

Nem először kockáztatjuk, hogy a világörökségek helyszíneinek jegyzékeiről töröljenek magyarországi is, (Pl. Erzsébetváros Zsidónegyed Az Andrássy út védőzónája műemléki jelentőségű terület). A fejlett országoknak is roppant blamázs, nemzetközi tekintélyvesztés, ha valamely helyszín törlésre kerül. Az UNESCO megtette ezt már Bécs, Drezda és Köln esetében, mivel ezek a városok értékvesztő beruházásokat szándékoztak megvalósítani. Ausztria és Németország el is követett mindent azért, hogy lekerüljön e listáról. Súlyos anyagi kártérítéseket is teljesítettek, hogy a tervezett és már engedélyezett, értékromboló „fejlesztéseket” leállítsák.

A Harmincad utca- Bécsi utca- Kristóf tér tömbjeiben elhíresült ” bontási, ingatlan fejlesztési” akciók megjelenése ; 44 ezer négyzetméternyi alapterület,(a Westend területének negyede, hozzá háromezer négyzetméter tetőkert, mely mozgólépcsővel közelíthető meg, valamint 320 férőhelyes mélygarázs,-) az építész szakma jogos és heves tiltakozását váltotta ki. Válaszul szaporán a Csipak Aquisitions molinóba csomagolta a Bécsi utcát a Harmincad utcától a Deák Ferenc utcáig, nehogy valaki fotókat merészeljen és tudjon készíteni várostörténeti dokumentálás céljára. A történet már 2008-ban a sajtóba került (Magyar Narancs 2008.10.23. Utcát vegyenek !) amikor a fővárosi közgyűlés még visszautasította 11 (!) épület helyi védettségének megszüntetését. Utóbb 2010. áprilisban három épület , és a fentiekből egy , a Harmincad u.3-Bécsi utca 10. törlődött.

A kultúra hajléka mindenkor az épített környezet, mely mindennél hitelesebb tanúja a kor építéstörténetének, művészetének, társadalom gazdasági erejének, ízlésének. S ezek a máig meglévő értékek bizonyítják az eltelt idő építészeti kultúráját műveltségét, mely európai színvonalú volt a maga idejében, és ma is az, az építészeti- ,művészettörténet megítélésében Ezt elbontani és helyébe mást, jöllehet ma is európai színvonalúnak ígértet létrehozni, az azt a műveletlenséget bizonyítja, mely az előzőt nem ismeri, nem becsüli csupán a telket számítja, amitől szapora megtérülését várja a befektetésének.

Teszi ezt annak ellenére, hogy vannak még a fővárosban, hasonló panorámával rendelkező (ugyanis külföldi reklámok főként a panorámával hirdeti k eladásra a tervezett létesítményt.) fejlesztésre alkalmas akcióterületek, igaz, elsősorban nem az V. kerületben, ahol a fejlesztésre tervezett területre moratóriumot, építési tilalmat indokolt máris elrendelni.

E beruházás ellenérvei a következők: Kíméletlenül torzítja a pesti Duna part panorámáját a budai oldal magaslatairól, Gellérthegy, Várhegy és a távolabbi hegykoszorú kilátópontjairól nézve. Ez önmagában elégséges a fővárost a világörökség rangjától való megfosztására. Ez

egyben gazdasági veszteséggel jár, amint ezt Ausztriában, Németországban tüstént felismerték.

A Bécsi utcai térfal tervezett átépítése a pesti Belváros karakterét, identitását és történetének kontinuitását semmisítené meg.

Nem hanyagolhatók el e program közlekedési, munkahelyi és közönségforgalmi, valamint áruszállítási igényeivel járó terhelések, amit akkor, amikor a közlekedéspolitikát a belvárosi forgalom könnyítéséért, ritkításáért küzd, nem szólva a jelenleg is lehetetlen parkolásról. A tervezett javaslat közlekedési szempontból egyenértékű mint a "jobbra hajts" vezetési forgalomban a teherautóknak a "balra hajts-ot" előírni.

Különös hogy a világörökség védőzónájában, műemléki jelentőségű területen az erőteljes funkciók tervezésénél nem történt meg az épületek műemléki értékvizsgálata a kívánt funkcióváltás összeegyeztetése az örökségvédelmi feltételekkel, kötelezettségekkel. Ezen a területen csak olyan változtatás/funkcióváltás / beavatkozás fogadható el mely megőrzi minden építészeti, építészeti- és kultúrtörténeti értéket. *Hangsúlyozni kell, hogy az V. kerület 2002 óta teljes egészében világörökségi terület.*

Súlyosbítja a helyzetet, hogy nincs fővárosi főépítész, a projektekre nincs érvényes rendezési terv. Az ügyben a Belváros-Lipótváros Önkormányzata érintett ugyan, nincs azonban hatásköre. A Világörökség területének ügyében egyetértési joga és feladata a Fővárosnak van, hatáskörrel pedig a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és felettes szervei rendelkeznek.

Budapest, 2010. július 30.

Czétényi Piroska dr. építészmérnök, műemlékes szakmérnök
MÉK Műemlékvédelmi és Restaurátori Tagozat elnöke
ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság vezetőségi tagja
Budapesti Városvédő Egyesület alelnöke